

Dăruire rară

Pentru oricine, nu este un lucru obișnuit să scrie despre localitatea în care s-a născut. Teama de a fi subiectiv, de a „deranja” pe cineva, de a te face de răs, de a fi ridicol sunt câteva din gândurile care te chinuie atunci când te așezi în fața calculatorului. Căci rândurile scrise de tine vor fi întoarse pe toate fețele de cei care cunosc oamenii din localitatea în care ai apărut pe lume. Oriunde, se știe, consătenii sunt fini observatori.

De ani de zile, cu o obstinație asemănătoare precum cea a Vitoriei Lipan (din *Baltagul* lui M. Sadoveanu), omul de cultură *Ilarie Gh. Opriș*, fiu al comunei *Sângeorgiu de Mureș*, din județul Mureș, documentează și promovează, prin scris, localitatea mureșeană. Dovadă sunt cele 16 cărți scrise numai despre locația respectivă. În lucrările apărute, cititorii găsesc istoricul vieții sociale cotidiene, de-a lungul anilor, din *Sângeorgiu de Mureș*.

Începând de la *Însemnările monografice la Școală*, de la *Activitatea culturală la Oameni și fapte* etc., reputatului iscoditor într-ale istoriei locului nu-i scapă nimic, nici un aspect al vieții cotidiene din arealul amintit.

Pentru a scrie atâtea cărți, în cuprinsul cărora se găsesc nenumărate date despre oameni și fapte, despre evenimente din viața personală și/sau comunitară, *Ilarie Gh. Opriș* a petrecut foarte multe ore în sălile de bibliotecă, mai călduroase sau mai reci. Într-o viață de om, *Ilarie Gh. Opriș*, pasionat de istoria locului, a adunat sute și sute de date, a făcut fișiere de toate felurile, pe subiecte și pe ani, toate cu scopul de a scoate la lumină localitatea mureșeană.

Acum, în această carte, a venit rândul *vieții sportive*. De când lumea, oamenilor le-a plăcut mișcarea, iar cum întrecerea este

specifică sportului, nu-i de mirare că acest gen de activitate a prins și la oamenii din Sângeorgiu de Mureș.

Știm cu toții, înainte de anul 1989, sportul era un mijloc de propagandă a regimului comunist. De aceea, el trebuia să fie practicat atât de tinerii de la orașe, cât și de către cei de la sat.

„Sportul nu este numai pentru burgheji”, se spunea pe atunci...

„Normele” *Gata pentru Muncă* (GMA) și *Fii Gata pentru Muncă și Apărare* (FGMA) erau obligatorii pentru toți, prin anii '50!

Tot în acei ani au apărut unele asociații sportive al căror nume spunea totul despre *spiritul vremii*: Spartac, Avântul, Progresul, Ciocanul, Recolta, Energia, Fulgerul, Flamura Roșie ș.a. Erau cu miile în toată țara. *Colectivele sportive*, căci așa se numeau pe atunci asociațiile sportive, care existau în comuna Sângeorgiu de Mureș, n-au făcut nici ele excepție de la denumirile *agreate* (acceptate), purtând numele de *Recolta* și *Fulgerul*!

Gimnastica la locul de muncă, întrecerile din cadrul *Spartachiadelor de Vară și de Iarnă*, ori din cadrul *Daciadei* erau foarte apreciate de conducerea de atunci a țării! Acele competiții sportive de masă erau finanțate de către stat, prin intermediul CCFS/UCFS/CJEFS, UTM/UTC, ori prin UGSR, iar banii nu erau deloc puțini. Ce nu făcea PCR-ul pentru a arăta lumii întregi „superioritatea societății socialiste multilateral dezvoltate”!

Cu siguranță, la asemenea întreceri sportive au participat și tinerii din comuna Sângeorgiu de Mureș, în acele vremuri.

Multe poze apărute în aceasta lucrare confirmă afirmația mea.

Manifestând un interes deosebit pentru istoria locală, *Ilarie Gh. Oprîș* se oprește în această carte asupra unui domeniu deosebit de important pentru oamenii din comună: *viața sportivă*.

Dintotdeauna, școala a fost factorul principal de educație pentru toți tinerii. Ca și în alte părți, și aici la Sângeorgiu de Mureș, dascălii, în special cei de educație fizică și sport, au fost cei care i-au obișnuit pe copii, pe tineri în general, cu practicarea exercițiilor fizice și a sportului. Nu-i de mirare că unul dintre capitolele cărții se

numește chiar așa: *Profesori de sport*. Pe unii dintre cei care au activat în comuna amintită îi găsiți în paginile cărții acesteia.

Capitolul *Sportivi de seamă* este destul de bogat, cuprinzând nume importante ale unor performeri din comuna amintită, unii dintre ei cu rezultate notabile la competiții sportive internaționale de interes major, precum *Jocurile Olimpice* de exemplu. Trei *olimpici* au plecat chiar de aici din Sângeorgiu de Mureș: *Berki András*, la tir cu arcul, locul 15, cu 2389,10 puncte, la *Jocurile Olimpice* de la Moscova, din anul 1980; *Mathe Iosif*, antrenor la tirul cu arcul, la J.O. de la Moscova, și *Adrian Bucur*, gimnastică artistică, locul 7, cu echipa României, la *Jocurile Olimpice* de la Beijing, în 2008.

Un capitol aparte al cărții lui *Ilarie Gh. Opreș* (*Viața Sportivă în Sângeorgiu de Mureș*), *Aspecte din viața sportivă*, îi oferă cititorului ocazia de a vizualiza, prin intermediul unor poze scanate, niște documente care atestă o bogată activitate sportivă aici, în această comună, începând din perioada interbelică și până în prezent.

Cu un devotament ieșit din comun, omul de cultură *Ilarie Ghe. Opreș* a scormonit prin arhive, a răsfoit zeci de publicații prin sălile bibliotecilor, a bătut din ușă în ușă pe la consăteni, cu scopul de a scoate la suprafață informații, date și evenimente, unele demult uitate, ce țineau de activitatea sportivă derulată de-a lungul anilor în comuna mureșeană, Sângeorgiu de Mureș.

Mă bucur să constat, că munca lui *Ilarie Gh. Opreș* n-a fost în zadar, paginile cărții lui contribuind, cu siguranță, la îmbunătățirea *Istoriei Educației Fizice și a Sportului din România*.

La 76 de ani, *Ilarie Gh. Opreș* a scris un capitol important al istoriei sportului mureșean, care va rămâne, în timp, un punct de reper, dar și de comparație, pentru istoriografia din această zonă.

Autorul cărții merită toată considerația noastră, a cititorilor.

Aurel RAȚIU,
jurnalist sportiv,
membru al Asociației Internaționale a Presei Sportive